

ДИСЦИПЛІНА «ЛІНГВІСТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА»

Анотація. Дисципліна «Лінгвістичні основи перекладознавства» забезпечує формування в аспірантів науково-дослідницької компетентності щодо розвитку теорій, методів і прийомів сучасного лінгвістичного аналізу, починаючи від теорій Ф. де Соссюра і В. фон Гумбольдта до сучасних теорій кінця XX - початку XXI століття, таких як теорія модальності, теорія фігур, когнітивна лінгвістика, лінгвокультурологія тощо, що розвиваються у Франції, країнах європейського ареалу, Сполучених Штатах та інш., і можуть бути застосовні до дослідження перекладу. Перш за все йдеться про той теоретичний матеріал, який не вивчався в магістратурі. Крім того, особлива увага звертається на різні аспекти порівняльного, контрастивного та перекладацького аналізу з урахуванням особливостей різних мовних пар.

Лекційні заняття зосереджені на поглибленні понятійного апарату і термінології сучасної лінгвістики, на які може спиратися дослідження в галузі перекладознавства. На семінарських заняттях відпрацьовується проведення поглибленого лінгвістичного аналізу тексту будь-якого типу і складності з використанням на практиці різних методик аналізу тексту оригіналу і перекладу, вживання адекватної термінології, визначення, інтерпретація і номінація мовних явищ, що підпали під перекладознавчий аналіз.

Метою навчальної дисципліни є формування в аспірантів перекладацького напряму підготовки науково-дослідницької компетентності щодо застосування провідних лінгвістичних теорій, як класичних, так і новітніх, при проведенні поглибленого перекладознавчого аналізу, озброїти перекладачів-філологів знаннями з широкого спектру лінгвістичних дисциплін, застосовних під час самостійної науково-дослідної роботи.

Отже, мета курсу навчальної дисципліни полягає в ознайомленні перекладознавців з основними напрямами сучасних філологічних досліджень, науковими школами, концепціями, підходами, новими сферами розвитку лінгвістики та сучасними лінгвістичними теоріями. Крім того, певним чином систематизувати й узагальнити головні напрями лінгвістичної думки, зважаючи на їхню різноманітність і багаточисельність, показуючи зміну парадигм, спадкоємність ідей з опорою на аналіз ключових проблем і особливостей методології.

Попередні вимоги.

Аспірант повинен знати основні мовознавчі поняття; провідні мовознавчі теорії, передбачені програмою підготовки магістра; основні персоналії, імена видатних науковців і їхній внесок до теорії мови і перекладу; принципи, методи і аспекти різновекторного аналізу мовного матеріалу, в тому числі перекладацького; особливості семантики, будови та функціонування одиниць усіх рівнів іноземної та рідної мов; основи теорії комунікації і риторики; вміння застосовувати основний лінгвістичний інструментарій на практиці; вміння аналізувати різножанрові тексти, в тому числі художні, з урахуванням усіх їхніх особливостей.

Змістові модулі:

1. Сучасний стан розвитку лінгвістики: основні підходи, парадигми, принципи. Моделі, гіпотези. Розвиток теорії Ф. де Соссюра про мову як знакову систему.

2. Класична парадигма дослідження художнього мовлення і її розвиток: поетика, риторика, герменевтика, лінгвістика тексту. Теорія аргументації і основи риторичного аналізу.

Мова викладання: українська.

Рік підготовки: викладається на другому році навчання.

Кількість кредитів: 4

Структура навчальної дисципліни: викладається в обсязі 120 годин (4 кредити ЄКТС), зокрема: лекції – 18 год., семінари – 4 год., консультації – 2 год., самостійна робота – 96 год, форма контролю – іспит.

Викладач: **Смуцинська Ірина Вікторівна**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова Навчально-наукового інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка.

Інформація про викладача:

- <https://philology.knu.ua/struktura-if/kafedry/kafedra-teor-i-prakt-perekladu-roman-mov/spivrobotnyky/smushchynska/>
- <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=nTMJKL4AAAAJ>